

Vlaams
Parlement

vergadering **C173 – CUL22**
zittingsjaar 2013-2014

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media

van 3 april 2014

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de ontwikkelingen rond de wielerpiste in Heusden-Zolder - 1117 (2013-2014)	3
Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Philippe Muylers, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de dopingcijfers 2013 - 972 (2013-2014)	5
Vraag om uitleg van de heer Erik Arckens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over actuele uitdagingen voor het Vlaamse stripverhaal - 1160 (2013-2014)	8

■

Waarnemend voorzitter: mevrouw Els Kindt**Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de ontwikkelingen rond de wielerpiste in Heusden-Zolder - 1117 (2013-2014)**

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Voorzitter, collega's, de minister kwam langs in Heusden-Zolder en het nieuws is hem gevolgd. Bijgevolg stonden de Vlaamse media weer vol over de toekomstige wielerpiste in Heusden-Zolder, die volgens de ene nog niet zeker is, volgens de andere er wel degelijk komt en volgens nog andere bronnen er nooit zal zijn.

Bijna een jaar geleden liet de gedeputeerde van sp.a van de provincie Antwerpen weten dat die wielerpiste voor de provincie helemaal geen prioriteit was. De Ford-affaire heeft diepe wonden geslagen in Limburg, en de provincie vindt het niet opportuun om miljoenen te pompen in een wielerpiste in plaats van in jobs.

We zijn nu een paar maanden later en de minister bevestigt blijkbaar in Heusden-Zolder dat Vlaanderen klaarstaat met 5,6 miljoen euro en dat het nu aan de rest is om z'n steentje bij te dragen en te doen wat men moet doen. In andere media lazen we dan weer dat het zelfs al in kannen en kruiken is en dat de provincie via een andere gedeputeerde met 6 miljoen euro aan LSM-middelen (Limburg Sterk Merk) naar boven komt. Een jaar geleden waren er problemen met de private sponsors, die minder wilden investeren dan aanvankelijk werd gezegd. Vandaag wordt daar met geen woord meer over gerept. Er is al een werkgroep samengesteld, die in 2015 de eerste spade in de grond wil steken.

U hoort het, minister: veel informatie, veel verschillende bronnen, maar weinig duidelijkheid. Daarom wil ik u de volgende vragen stellen. Wat is de stand van zaken met betrekking tot de wielerpiste en met betrekking tot de financiële middelen? Binnenkort hebben we misschien een andere minister van Sport. Zal die deze belofte houden? Is dat bedrag gebetonneerd? Ligt dat vast? Is er inderdaad een werkgroep actief en in welke mate zal de Vlaamse Regering daarin vertegenwoordigd zijn? Staat de gehele provincie nu achter de plannen of niet? Welke zekerheid heeft men dat dat effectief zo blijft? Op welke manier zal ervoor gezorgd worden dat de nieuwe infrastructuur past binnen de strategie die Vlaanderen ontwikkelde voor meer sportinfrastructuur in Vlaanderen? Is er goed gekeken hoe we dergelijke nieuwe infrastructuur zo multifunctioneel mogelijk kunnen benutten?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, collega, ik denk dat de nood aan een tweede overdekte wielerpiste in Vlaanderen nog weinig in vraag wordt gesteld. De optie Heusden-Zolder is wat mij betreft vrij evident. De locatie is vlot bereikbaar en heeft voldoende ruimte. Bovendien zijn er al heel wat wielersportactiviteiten in de bestaande infrastructuur. Ook de Wielerschool Limburg heeft er zijn thuis. Bovendien hebben ze zelf het initiatief genomen voor het project en een concreet voorstel uitgewerkt, wat een goede zaak is.

De gesprekken met de verschillende betrokken partijen lopen al een tijdje en hebben geresulteerd in de steun van alle partijen om de wielerpiste te realiseren. Er wordt een samenwerking tot stand gebracht tussen de verschillende partijen, waaronder de Vlaamse overheid, met name Bloso, de gemeente Heusden-Zolder, de provincie Limburg en vzw Terlamen, die samen de velodroom willen bouwen.

De gemeente Heusden-Zolder geeft de grond in erfpacht. Omtrent de uitbating van de velodroom zijn gesprekken met Bloso aan de gang. De kostprijs wordt geraamd op 18 miljoen euro. De Vlaamse overheid voorziet voor de bouw van de velodroom in 5,6 miljoen euro, op voorwaarde dat ook de andere partners over de brug komen. Het is natuurlijk niet zo dat men die 5,6 miljoen euro voor iets anders mag gebruiken, als de velodroom er niet zou komen.

Vandaag lijkt het zo dat de provincie Limburg zich voor 6 miljoen euro zou engageren, Heusden-Zolder voor 2 miljoen euro. Daarnaast voorziet Heusden-Zolder ook nog in een bijdrage voor een multifunctionele inrichting van het binnenplein én een som voor een bijkomend sanitair blok, kleedkamers en technieken. Dat komt dus boven op die 18 miljoen euro. Ook de exploitatiekost wordt deels door Heusden-Zolder op zich genomen. Bovendien zijn er nog onderhandelingen met andere sponsors. Ik denk aan de Lotto, maar ook de wielervederaties hebben te kennen gegeven dat ze middelen willen inbrengen.

De middelen die Vlaanderen vrijmaakt, zijn FFEU-middelen (Financieringsfonds voor Schuldaufbouw en Eenmalige Investeringsuitgaven), die specifiek worden vastgelegd voor dit project. De middelen liggen dus inderdaad vast. Dat was ook het element dat ik wilde aankondigen tijdens de recente persconferentie bij het bezoek aan Heusden-Zolder.

Reeds geruime tijd is er een werkgroep actief, die over de financiering, de bouw en de exploitatie aan het spreken is. Daarin zitten mijn kabinet, Bloso, het gemeentebestuur, de provincie en de vzw Terlamen. De initiatiefnemers hebben ook een juridisch kantoor in de arm genomen, dat kan ondersteunen waar nodig. Zoals ik al aangaf, hebben de verschillende partijen hun steun uitgesproken tijdens de positieve gesprekken die al hebben plaatsgevonden. Zelf kan ik natuurlijk alleen borg staan voor de eigen financiële inspanningen van de Vlaamse Regering. Het is dan ook niet aan mij om garanties te geven over de engagementen van de andere partners.

Iedereen steunt dit. Vlaanderen legt het geld vast via die FFEU-middelen. Dat is een belangrijk punt.

De multifunctionaliteit is ook voor mij belangrijk. Deze wielerpiste zal zowel voor breedte- als voor topsport worden gebruikt en dankzij het vooropgestelde bouwprogramma zal de wielerpiste multifunctioneel inzetbaar zijn. Ik geef daar wat meer details over. Het gaat om een houten wielervederbaan van 250 meter volgens de UCI-normen (Union Cycliste Internationale) waar intensief op getraind kan worden en waar nationale wedstrijden gehouden kunnen worden.

De bedoeling is dat deze piste een andere configuratie heeft dan de piste in Gent. Zo kunnen de sporters van Gent ook in Zolder trainen om het rijden op een piste met andere opstelling onder de knie te krijgen. De tribune biedt plaats aan duizend mensen. Het binnenplein zal, behalve als ruimte voor toeschouwers, buiten de wielervedstrijden ook sportief multifunctioneel benut worden voor balsporten. Op deze manier komt men tegemoet aan de sportieve noden – zoals basketbal, volleybal, badminton en tafeltennis – van de gemeente Heusden-Zolder en wordt een investering in een eventuele extra sporthal overbodig.

Ten slotte zal er plaats zijn voor specifieke ruimten voor medische en technische begeleiding. Er is voldoende bergruimte voor opslag, onderhoud en verhuur van fietsen, naast de nodige kleedkamers. Het gezamenlijk gebruik van de velodroom door enerzijds baanwielrenners en anderzijds zaalsporters, laat toe een degelijke infrastructuur uit te bouwen, met aangepaste faciliteiten op vlak van sanitair en horeca. Op deze manier biedt het gebouw opportuniteiten voor zowel multifunctioneel gebruik door breedtesporters op lokaal en bovenlokaal niveau, als voor topsporters ter aanvulling op de piste in Gent.

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Ik dank u voor uw antwoord, minister. De invulling en de multifunctionaliteit zijn goede opties. Ik ben blij met die opsomming. Ik moet het niet herhalen, dat is belangrijk voor alle zaken die gezegd zijn en het gebruik ervan.

Toen ik mijn vraag indiende, bestond er veel onduidelijkheid. Ik heb de communicatie al geschetst. Ik las een aantal dergelijke artikels na elkaar en had daar veel vragen bij. Ik onthoud vooral dat de middelen van Vlaanderen vastliggen. Ik geef mee voor het verslag dat we hopen dat Vlaanderen hier de trekker blijft. Er zitten nogal wat spelers tussen. Ik neem aan dat

Heusden-Zolder direct mee verder wil gaan. Maar de anderen, het privéverhaal en de provincie, dat zal voor u of uw opvolger een blijvend aandachtspunt zijn om dit te blijven trekken.

Ik stel de noodzaak van een tweede wielerpiste niet in vraag. Ook wat de ligging betreft, is dit een mooie kans.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■

Vraag om uitleg van de heer Peter Gysbrechts tot de heer Philippe Muyters, Vlaams minister van Financiën, Begroting, Werk, Ruimtelijke Ordening en Sport, over de dopingcijfers 2013 - 972 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Voorzitter, minister, naar goede gewoonte heeft de Nationale Antidopingorganisatie Vlaanderen (NADO) de Vlaamse dopingcijfers voor 2013 vrijgegeven. In het algemeen, wat betreft de controles binnen en buiten wedstrijdverband zit daar weinig verschil op met vorig jaar. Dezelfde doelgroepen komen opnieuw in het vizier wat betreft doping, met name wielrennen, kickboksen, boksen en bodybuilding. Tot daar geen grote verandering.

Ik merk wel dat het aantal atypische bevindingen bij het wielrennen beduidend hoger ligt dan vorig jaar of de vorige jaren. Ik vraag mij af wat dit betekent en of we dit als een signaal moeten opvangen dat er bijvoorbeeld iets nieuws op de markt is, of wil dit eenvoudigweg zeggen dat de testen andere resultaten hebben gegeven omwille van andere onschuldige externe factoren. We moeten dit alleszins goed bekijken.

Verder had ik het in mijn vraag over de dopingresultaten bij fitness. Daar is een fout in mijn tekst geslopen. Het woord 'stijging' is eigenlijk een 'daling'. Ik heb het nog eens nagekeken, ik heb de tabel van 2012 voor die van 2013 genomen. De volgende drie paragrafen zijn ook daarop gebaseerd en vervallen dus.

Die daling is een positief gegeven. Het blijft nog altijd 19 procent, wat veel is. Het blijft noodzakelijk om dat in kaart te brengen. We moeten fitness blijven opvolgen, ondanks de daling. Zoals u zei, minister, is 19 procent een belangrijk cijfer. We zitten op de goede weg.

Mijn excuses voor de vergissing.

Minister, wat is juist de achtergrond van die stijging in het aantal atypische bevindingen bij het wielrennen? Wat is de oorzaak en welke conclusies moeten we daaruit trekken? Hoe moeten we daarmee omgaan op termijn?

Hoe mogen we die 19,3 procent wat fitnessbezoekers betreft vandaag interpreteren? Is er sprake van clustering en visering? Welke controles heeft men daar gedaan? Is dat nog specifiek? Dat moet immers een aandachtspunt blijven. Wat wilt u verder nog ondernemen om deze trend verder te blijven onderzoeken, of om opdracht te geven om dat verder te volgen? Hoe kan het specifieke beleid dat werd opgestart, worden doorgetrokken en nog verder worden uitgebouwd?

De voorzitter: Minister Muyters heeft het woord.

Minister Philippe Muyters: Voorzitter, geachte leden, ik zal ook antwoorden op de vragen die me schriftelijk hadden bereikt. Ik begin met de dopingcijfers voor 2013. Mijnheer Gysbrechts, zoals u zelf zei, zijn er niet echt grote verrassingen. We weten dat de fitnesssector, en dan vooral de subcategorie van de bodybuilders, een risicosector is. Zoals u ook weet, doen we daar dan ook gerichte controles. Het is niet zo dat we daar, zoals bij de andere sectoren, controles at random gaan doen. Zoals in de vorige jaren zijn die controles

gewoonlijk het gevolg van politionele informatie. Het hoge percentage was dan ook te verwachten. Zoals u zei, is er wel een afname te zien, van 28,6 procent naar 19,3 procent.

Ik kom dan tot uw specifieke vraag over het wielrennen. Vooral binnen wedstrijdverband is die stijging bij de controles opmerkelijk. Binnen wedstrijdverband testten in 2012 2 renners op 286 atypisch, dus 0,7 procent. Dat is gestegen tot 21 op 370 renners in 2013. Er is binnen wedstrijdverband dus een stijging van 0,7 procent naar 5,7 procent. Buiten wedstrijdverband is het verschil klein, van 6 op 295 naar 8 op 317 renners, dus van 2 procent naar 2,5 procent. Dat lijkt me statistisch verwaarloosbaar, maar het eerste is dat niet.

Het verschil is toe te schrijven aan de populatie van niet-profrenners. Het testen buiten competitie is immers alleen voor de profrenners belangrijk. De stijging van atypische bevindingen kan mogelijk het gevolg zijn van een toename van het gebruik van testosterongerelateerde producten in het amateurpeloton. Dat verdient zeker aandacht. Ik denk dat we in het sportbeleid vooral moeten blijven inzetten op sensibilisatie van de sporter door uitgebreide informatie aan te bieden, via onze websites, maar ook via de campagne 'Ik sport slim', en dat uiteraard altijd samen met federaties.

Met betrekking tot de vragen over de risicovechtsporten verwijs ik naar de activiteiten van het Risicovechtplatform Vlaanderen, dat werkzaam is met betrekking tot de implementatie van de generieke richtlijnen die werden opgesteld door de Expertcommissie Risicovechtsporten.

Ik wil ook dieper ingaan op de specifieke vragen over de fitnesssector en de rol van De FitnessOrganisatie daarin. U zei het al: 19,3 procent is dan wel een daling, maar het blijft een hoog cijfer, zelfs als we bedenken dat het gaat over gerichte controles. Het is duidelijk dat de resultaten van de dopingcontroles in 2013 De FitnessOrganisatie ertoe moet blijven aanzetten om haar antidopingbeleid voort te zetten. De FitnessOrganisatie vindt het ook goed dat de resultaten niet worden veralgemeend. Men mag niet de indruk wekken dat elke fitnessbeoefenaar doping gebruikt, want dat klopt ook niet. Ze vindt het ook goed dat er een onderscheid wordt gemaakt tussen krachtsporters en fitnessbeoefenaars wier bedoeling gewoon is de lijn of de gezondheid goed te houden. Ik meen dat fitness een belangrijke rol heeft in het algemeen, ten opzichte van breedtesporters, om mensen aan het bewegen en het sporten te houden.

Om een draagvlak te hebben voor haar antidopingbeleid, en ook om dat beleid beter in te kunnen schatten, heeft De FitnessOrganisatie eind 2013 een enquête uitgevoerd in de sector. Ook dat is een positieve zaak met het oog op sensibilisatie. Ook naar aanleiding van die enquête zal De FitnessOrganisatie in 2014 zwaar inzetten op het uitgebreid informeren van de beoefenaars over het belang van gezond sporten. Om dopinggebruik te ontraden, maar vooral om (h)eerlijk gezond sporten te promoten, kiest ze voor drie pijlers. Ik wil die even meegeven, want ik vind die belangrijk.

Wat fitnessstraining betreft, wordt gezorgd voor een blijvende integratie van antidopinghoofdstukken in de diverse opleidingen en bijscholingen. Dat lijkt me wel belangrijk, want dat betekent dat wie bezig is met die training, van bij de opleiding of de bijscholing toch altijd met die antidoping in aanraking komt.

Er wordt ook in een workshop over gezond sporten voorzien, die in 2014 inhouse kan worden geboekt door de fitnessclubs, op het moment en de plaats die voor hen passen. Via een nieuw systeem van opleidingskredieten kan dit goedkoop worden aangeboden aan de sector. Naast alle antwoorden op sportvragen over doping krijgen fitnessbegeleiders ook een modelpresentatie voorgesteld, namelijk de dopingpreventietoolkit. Die kan dan worden gebruikt in sensibilisatiecampagnes. Op die manier zal de dopingpreventietoolkit ook worden verspreid. Die workshop wordt samengesteld in overleg met mijn Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media.

Een tweede pijler is de campagne (H)eerlijk Sporten. Dat is de voortzetting van de Fitcijncampagne van 2013. Er worden nu fondsen gezocht om een mediacampagne 'Fitnessclubs en -trainers gaan voor dopingvrij (h)eerlijk sporten' op te starten.

De derde grote pijler is de rechtstreekse sensibilisering van de beoefenaars door middel van een Fitness-app. Half 2014 zal die Fitness-app er zijn, met informatie over gezond en dopingvrij sporten. Daarmee toont de sector aan dat hij verder inzet op dopingvrij sporten, wat ook nodig is.

Welke accenten willen we in 2014 leggen inzake het algemeen antidopingbeleid? Het toekomstige antidopingbeleid zal de bloedcontroles opvoeren. Het biologisch paspoort zal een steeds belangrijker rol spelen, zeker bij elitesporters. Naast het bloedpaspoort wordt in 2014 het steroïdenpaspoort ingevoerd. Verder wordt in 2014 ook een vernieuwd Antidopingdecreet klaargestoomd. U weet dat ik zelf aanwezig was in Zuid-Afrika om de WADA-code 2015 (World Anti-Doping Agency) goed te keuren. Die moet op 1 januari 2015 van kracht worden. Wij bereiden alles voor, zodat dit na de verkiezingen snel op de agenda van de nieuwe regering kan komen.

De samenwerking met politie en parket wordt nog verbeterd. Recentelijk werden door NADO Vlaanderen nieuwe opleidingen gegeven aan de Oost-Vlaamse politieacademie (OPAC). Bij Vesta, de opleiding van de politie in de provincie Antwerpen, worden die nieuwe opleidingen gestart.

De dopingcontroles zullen dus ook in de toekomst blijven bestaan. We zullen er zwaar op inzetten. De bedoeling is – en ik vind het nog altijd een mooie manier om het zo voor te stellen – dat eerlijke sporters alle kansen krijgen en dat de gezondheid van alle sporters wordt bewaakt. Dit gaat op voor elitesport, maar evengoed voor breedtesporters en recreanten.

De voorzitter: De heer Gysbrechts heeft het woord.

De heer Peter Gysbrechts: Minister, dank u voor het antwoord. We zijn het allemaal eens als het gaat over doping voor profs en topsporters. We kennen allemaal de vele redenen waarom het noodzakelijk is dat we dat zo nauw moeten opvolgen. Gezondheid is er een van, maar ook eerlijkheid in de sport. Uit uw antwoord komt ook naar voren wat wij belangrijk vinden: de amateursporters en de mensen die we aan het sporten en bewegen willen krijgen voor hun gezondheid en ontspanning.

In mijn vraag had ik het over twee sporten die door de massa worden beoefend los van de verenigingen: fietsen en fitness.

We moeten inderdaad sensibiliseren voor het fietsen. Naast alles wat er in de profwielersport gebeurt, is ook het amateurwielrennen gevaarlijk. Ik weet hoe snel je hongert naar een reep om wat sterker te worden. Als je die fietsers tegen elkaar bezig hoort, dan is dat toch wel iets om mee op te letten. We moeten daar echt denken aan de bescherming van de gezondheid. Wij moeten vooral de jongeren voor die zaken behoeden. Er zijn zoveel recreatieve fietsers. Als ze aansluiten bij een club, wordt dat wel iets anders. Daar schuilt het gevaar, zeker in de wedstrijden voor amateurs.

Fitness is een van de belangrijkste manieren om aan breedtesport te doen, om mensen opnieuw oefeningen te laten doen en aan hun spieren te laten werken. We mogen niet zeggen dat dat de 'slechte sector' is, dat hebben we al vaak gezegd. Maar er zijn facetten aan fitness die, laat ons zeggen, zouden kunnen uitnodigen tot ... We moeten dat blijven controleren.

Zonder die twee sectoren in het vizier te nemen, vinden wij dat wel belangrijk. De voorgestelde acties en accenten zijn absoluut nodig. De aandacht en de focus die wij vanuit Vlaanderen hebben, zijn nodig.

Ik sluit mijn laatste vraag om uitleg, toch zeker in deze legislatuur, af. Minister, uw activiteiten met betrekking tot antidoping en het WADA vormen het hoogtepunt van uw

werk. U hebt daar enorm veel goed werk geleverd voor Vlaanderen. Dat is een pluim die u op uw hoed mag steken.

Minister Philippe Muyters: Dank voor de woorden van lof. Vanuit mijn internationale ervaring weet ik ook dat we met NADO, die amateurs controleert, ongeveer de enige zijn. Maar dat is en blijft nodig en nuttig. Dat blijkt uit de cijfers. Dat is nodig vanuit de filosofie van gezond sporten. We willen de mensen aanzetten tot bewegen en gezond sporten, maar dat moet op een gezonde manier gebeuren. Daarom zijn de inspanningen van de NADO met het oog op sensibilisering maar ook op een blijvende controle belangrijk.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

– *De heer Philippe De Coene, voorzitter, treedt als voorzitter op.*

■

Vraag om uitleg van de heer Erik Arckens tot mevrouw Joke Schauvliege, Vlaams minister van Leefmilieu, Natuur en Cultuur, over actuele uitdagingen voor het Vlaamse stripverhaal - 1160 (2013-2014)

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Voorzitter, minister, het Vlaamse striplandschap heeft in de afgelopen decennia een zekere verschraling gekend. Het commerciële circuit drijft grotendeels op een beperkt aantal titels, het leeuwendeel van de markt bestaat uit kinderstrips en merchandisestrips, bijvoorbeeld afgeleiden van televisieseries en dergelijke meer. De traditionele stripbladen, waarin kon worden geëxperimenteerd en waarin nieuw talent kon groeien, zijn verdwenen.

Die situatie heeft bepaalde historische oorzaken. De strip in Vlaanderen is steeds grotendeels een bijproduct van kranten geweest, zodat het genre hier een veeleer goedkope en weinig duurzame aard had. Dat verklaart ten dele waarom het product weinig winstgevend is en de markt zich dus wel moet concentreren. Een bijkomende factor is het kleine afzetgebied en de scheidingsmuur met Nederland. Bij wijze van spreken is uiteindelijk alleen Suske en Wiske echt over de grens geraakt. Een laatste factor is de grote concurrentie met de overvloed aan andere en nieuwe amusements- en vrijetijdsproducten voor de jeugd.

Dat alles staat in tegenstelling met de toestand op stripniveau aan de overzijde van de taalgrens. ‘La BD belge’, met iconen als Kuifje en Robbedoes, heeft de wereld veroverd, zeker de Franstalige. We zien vandaag een bloeiende Franco-Belgische stripindustrie, waarin ook een ruim aanbod kwaliteitsvolle volwassenenstrips aanwezig is. Ook daarvoor bestaat een historische verklaring. De Belgische Franstalige strip is van oudsher meer geworteld in een bladentraditie met een veeleer burgerlijk karakter.

Het verschil wordt prima geïllustreerd met volgend voorbeeld. De Franstalige strip wordt bijna steeds in een gekartonnerde uitgave aangeboden, de vertaalde Franstalige strip voor de Vlaamse markt, die intussen ook een beperkte markt geworden is, in softcover en veel minder luxueus. Voor de Franstaligen is de strip ook veel meer een collectie- en cadeauartikel, waarvoor minstens en probleemloos 10 euro wordt betaald, in grote tegenstelling tot Vlaanderen, waar het over een goedkoop en bijna wegwerpproduct gaat.

Voor Franstalig België is het stripverhaal een imagovormend, bijzonder succesvol exportproduct geworden. Dat alles maakt dat er veel ruimte bestaat voor vernieuwing en kwaliteit, en dat brengt ons terug bij de Vlaamse situatie. In Vlaanderen bestaat die ruimte niet en zijn het commerciële en het alternatieve circuit volledig van elkaar gescheiden. Met de betere strip, de graphic novel en dergelijke is geen droog brood te verdienen en de productie ervan is in grote mate aangewezen op steun.

Die ondersteuning berust bij het Vlaams Fonds voor de Letteren (VFL). Het VFL neemt die ondersteuning van het genre ook ter harte. Het verleent steun aan projecten, vorming, reisbeurzen en vertalingen. Het is eigen aan een beoordelingssysteem dat er wel eens kritiek komt op de gehanteerde criteria, maar grosso modo levert het VFL degelijke inspanningen voor het genre. De fundamentele moeilijkheid is dat in een kleine niche moet worden geopereerd en dat de Vlaamse kwaliteitsstrip zeer moeilijk inbedding vindt in de markt en het bredere veld.

Het is echter niet zo dat dit een natuurverschijnsel moet zijn. Vlaanderen heeft een typische eigen striptraditie, die een exponent is van onze beeldende en verhalende kracht. Ook aan de Franstalig-Belgische striptraditie hebben steeds Vlamingen bijgedragen: De Moor en Vandersteen bij Hergé, Morris van Lucky Luke bij Dupuis en vele anderen.

De vraag is hoe we met de middelen waarover we beschikken, de Vlaamse strip, die toch betere tijden heeft gekend, beter kunnen stimuleren, minister. Wat doet het VFL concreet om een brug te slaan tussen de kwalitatieve strip enerzijds en de Vlaamse commerciële stripwereld anderzijds? Hoe zijn de contacten en/of de samenwerking met betrekking tot strips met het Nederlandse Fonds voor de Letteren? Kan dit eventueel intensiever worden gemaakt? Denkend aan het samenwerkingsakkoord met de Franse Gemeenschap, kan in dat kader tot samenwerking worden gekomen en zou men vertaalsubsidies strategisch kunnen aanwenden om grotere toegang te krijgen tot de ontwikkelde Franstalige markt? Kan het VFL Vlaamse stripauteurs ondersteunen om voet aan de grond te krijgen in de Belgisch-Franstalige stripindustrie?

De voorzitter: De heer Meremans heeft het woord.

De heer Marius Meremans: Ik begrijp de bezorgdheid van collega Arckens. Internationaal wordt de stripindustrie inderdaad vooral aan de Franstalige kant gepercipieerd, terwijl wij langs Vlaamse kant ook heel veel talent en mogelijkheden hebben. Vooral in het segment van de volwassenenstrips blijft het moeilijk. Het VFL levert wel inspanningen. Ik denk aan 'La Boîte à Gand' in Angoulême. We hebben nadien ook de tentoonstelling gezien in Sint-Lucas in Gent. Daar waren talentvolle tekenaars te zien, die op de rand tussen tekenen en strips staan, terwijl dat kunstvormen zijn die een beetje in elkaar vermengd raken.

We moeten ook in de toekomst zeker inzetten op dat Vlaamse beeldverhaal, in al zijn aspecten. Ik vermoed dat dat ook zal worden meegenomen bij de presentatie van Vlaanderen-Nederland in Duitsland, over een kleine twee jaar. Ik deel de bezorgdheid van de collega.

De voorzitter: Minister Schauvliege heeft het woord.

Minister Joke Schauvliege: Collega's, zoals jullie zelf al hebben aangegeven, is het de taak van het Vlaams Fonds voor de Letteren om ondersteuning te bieden aan zowel de auteurs als de uitgevers. Dat geldt uiteraard ook voor de strips. Dat is trouwens een van de accenten die tijdens deze legislatuur gelegd zijn.

We weten allemaal dat het boekenvak zich altijd op het snijvlak tussen cultuur en economie bevindt. Dat is een van de redenen waarom het niet altijd eenvoudig is om een duidelijk onderscheid te maken tussen de literaire en de meer commerciële strips. Gelukkig hebben wij heel veel expertise. Het VFL heeft een stripcommissie met vijf ervaren specialisten, die daarover gedegen en doordacht advies geven, waar wij trouwens veel lof over horen.

Het is voor alle soorten strips, los van hun doelpubliek, belangrijk om een goeie marketingstrategie te hebben en commercieel te denken. Het VFL ondersteunt veel graphic novels van creatie tot productie, maar altijd met de bedoeling iets in de markt te zetten, een duwtje in de rug te geven om nadien op eigen benen te kunnen staan. Het VFL ziet het niet meteen als zijn taak om bruggen te slaan tussen de meer literaire kant van het stripverhaal en de zuiver commerciële uitgevers. De rol van het VFL is marktcorrigerend. Het fonds wil vooral een culturele rol spelen: creatie stimuleren, starters kansen geven, waken over een breed assortiment, zodat het niet te eentonig en eenzijdig wordt, en ook moeilijkere genres ondersteunen.

Het is ook een feit dat heel veel graphic novels worden uitgegeven bij kleinere niche-uitgeverijen. Het gaat dan ook echt om een nichepubliek. Grotere concerns, die op de eerste plaats kijken naar de verkoopcijfers, nemen zelden het risico om ook dat kleine potentieel aan te bieden.

Daarnaast is het ook wel toe te juichen dat een aantal commerciële uitgevers, zoals Ballon Media, ook qua literaire strips steeds meer oorspronkelijk Nederlandstalig werk aanbieden. Er is ook uitgeverij De Bezige Bij, die fors heeft ingezet op Cowboy Henk. Daar is een mooie compilatie verschenen. Bij die initiatieven van Ballon Media en De Bezige Bij is er ook financiële en promotionele ondersteuning door het VFL met het oog op het buitenland, dus opdat die zouden worden vertaald in andere talen. Er beweegt dus veel, en het klopt dat er ook heel sterk is ingezet op Angoulême. Dat is toch een van de plaatsen waar men heel prominent aanwezig zal zijn.

De contacten met het Nederlandse Fonds voor de Letteren zijn uitstekend. Zeker in de aanloop naar het gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse zijn de fondsen eigenlijk nog meer gaan samenwerken. Een groot verschil tussen de beide fondsen is dat het VFL de strip van bij zijn ontstaan omarmt en ook als een volwaardig genre beschouwt, terwijl dat in Nederland niet zo evident was en men daar eigenlijk nog maar twee jaar geleden is begonnen. Wat strips betreft, heeft het VFL een voortrekkersrol, en bij het Nederlandse letterenfonds begint men in te zien dat dit ook een belangrijk domein is, waarop men een rol wil spelen. Uiteraard wordt ter zake ook wel expertise ter beschikking gesteld. Alleen het Finse letterenfonds doet dit nu ook al, alle andere letterenfondsen op Europees niveau helemaal niet. Het lijkt me belangrijk om dat ook mee te geven.

Dan was er de vraag over het samenwerkingsakkoord. Uiteraard kan dat daarbij ook een belangrijke rol spelen. Er is trouwens een ontmoeting geweest tussen auteurs en stripauteurs uit Vlaanderen en van over de taalgrens, uit de Franse Gemeenschap. Er zijn heel goede gesprekken geweest. Er werd opgemerkt dat men weliswaar hier zeer goed bekend is, maar dat het erg moeilijk is om werken vertaald en over de taalgrens te krijgen. Onder meer Judith Vanistendael was daarbij. Dergelijke zaken zijn dus ook aan bod gekomen tijdens dat gesprek. Ik was daar trouwens zelf ook bij.

Er zijn ook heel wat stappen gezet om Vlaamse stripauteurs toegang te doen krijgen tot de Belgische Franstalige stripindustrie, en dat is ook succesvol gebleken. Vlaanderen was in 2009 gastland van het Festival International de la Bande Dessinée d'Angoulême. Dat was op dat vlak een keerpunt. Van alle vertalingen van Vlaamse strips die het VFL heeft gesteund, is 25 procent een vertaling in het Frans. Van die zeventien Franse titels zijn er zeven uitgekomen bij een Belgische Franstalige uitgeverij. Het is dus duidelijk dat de toegang tot de Franstalige markt in de afgelopen jaren ook sterk is verbeterd.

Standaard Uitgeverij pakte onlangs ook uit met een mooie deal met de Franstalige Zwitserse uitgeverij Paquet. Voor het eerst zullen zij Suske en Wiske – Bob et Bobette – uitzetten in het hele Franse taalgebied.

U ziet dus dat er beweging is ter zake. Dat is ook een van de accenten die wij hebben gelegd in de beheersovereenkomst met het VFL. Men moet heel expliciet aandacht hebben voor strips, en dat ook verder opvolgen. Uiteraard zal dit ook aan bod komen tijdens het gastlandschap op de Frankfurter Buchmesse. Dat lijkt me ook een nieuwe opstap te kunnen zijn voor het stripverhaal.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens: Minister, ik dank u voor uw verhelderend antwoord. Ik zie ook dat de zaken vooruitgaan. Ik zou zeggen: laat de dingen maar vooruitgaan. Ik zal daar nu verder niet op ingaan. Ook naderhand niet meer, want dit is mijn laatste vraag in een parlement. Ik dank u voor al uw antwoorden.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

■